

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000574710

Datum
30 september 2025

Opgesteld door
[] []

Samengewerkt met
Ministerie van Financiën

Bijlage(n)
1

Aan
Van

M BZK
D BFR

nota

Beslisnota Ingroeipad gemeenten 2026 e.v.

Aanleiding

In de brief van 4 juli 2025 'Ingroeipad gemeenten 2026 en volgende' (Kamerstuk 36600-B, nr. 49) heeft uw voorganger, mede namens de staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane, de Tweede kamer op haar verzoek geïnformeerd dat indien opnieuw de criteria van het aangepaste ingroeipad tegen het licht zouden worden gehouden, er nu twee gemeenten zijn die eerder niet in aanmerking kwamen voor een aangepast ingroeipad en dat op basis van de meest recente gegevens wel zouden komen.

De vaste commissie van Binnenlandse Zaken heeft 15 september gevraagd hen te informeren welke twee gemeenten dit betreft en of deze twee gemeenten daarvoor zullen worden gecompenseerd.

Op 24 september jl. heeft u, mede namens de staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane laten weten dat de verdeling van de middelen van het gemeentefonds conform de Financiële-verhoudingswet op objectieve gronden te gebeuren en niet op basis van individuele casuïstiek. U heeft daarom destijds de namen van de desbetreffende gemeenten niet gedeeld. Tevens heeft u toen aangegeven geen redenen te zien voor aanvullende compensatie.

Naar aanleiding van uw reactie hebben binnen de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken de fracties BBB, SP en SGP vragen en opmerkingen aan u voorgelegd. Hierbij treft u de reactie op deze vragen en opmerkingen aan.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgevoegde brief, mede namens de staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane te ondertekenen en aan de Tweede Kamer te sturen.

De brief is afgestemd met ambtelijk Financiën en wordt parallel voorgelegd aan de staatssecretaris Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane.

Kern

- Op verzoek van de Tweede Kamer heeft uw voorganger de Kamer geïnformeerd dat indien opnieuw de criteria van het aangepaste ingroeipad tegen het licht zouden worden gehouden, er nu twee gemeenten zijn die eerder niet in aanmerking kwamen voor een aangepast

ingroei-pad en dat op basis van de meest recente gegevens wel zouden komen.

Onze referentie
2025-0000574710

Datum
30 september 2025

- De vaste Kamercommissie van Binnenlandse Zaken vraagt u nu om hen te informeren welke twee gemeenten dit betreft en heeft daarnaast een aantal aanvullende vragen en opmerkingen.
- In uw eerdere beantwoording licht u toe dat het de taak van het Rijk is om de middelen van de algemene uitkering van het gemeentefonds dusdanig te verdelen dat gemeenten een gelijk voorzieningenniveau aan hun inwoners kunnen aanbieden tegen een gelijke belastingdruk. De verdeling van de middelen dient, conform de Financiële-verhoudingswet op objectieve gronden te gebeuren en niet op basis van individuele casuïstiek. Gezien het feit dat de Kamer het recht heeft op de namen van beide gemeenten, informeert u de Kamer bij deze dat het de gemeenten Utrecht en Zwijndrecht betreft.
- U heeft in uw eerdere beantwoording ook toegelicht dat in het licht van een betrouwbare overheid en de objectiviteit en stabiliteit van het verdeelmodel u het van belang acht dat reeds gemaakte afspraken, zoals in dit kader bij meicirculaire 2022 niet gaande de rit worden bijgesteld. Noch ten voordele van gemeenten noch ten nadele van gemeenten. Herberekening zou namelijk ook inhouden dat gemeenten die nu onder het aangepaste ingroei-pad vallen dat mogelijk bij herberekening niet meer doen.

Verder heeft u in de brief van 24 september jl. aangegeven geen reden voor compensatie richting beide gemeenten te zien, aangezien er geen bijzondere omstandigheden in deze gemeenten zijn geweest, waardoor deze gemeenten bovenmatig financieel getroffen zou zijn. Denk bijvoorbeeld aan de coronacrisis of het hoogwater van 2021.

- In de beantwoording van de vragen en opmerkingen geeft u een nadere toelichting op de achtergrond van het ingroei-pad. Het ingroei-pad hangt samen met het ingroeien naar de herziene verdeling van de middelen van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het doel van de herijking van de verdeling is en was niet het voorkomen of beperken van herverdeeleeffecten, maar het vinden van een goede aansluiting van het verdeelmodel op de kosten en inkomsten van gemeenten en het oplossen van de knelpunten die de afgelopen jaren zijn geconstateerd om zodoende gemeenten in een financieel gelijkwaardige positie te brengen. Dit, opdat ze aan hun inwoners een gelijk voorzieningenniveau tegen een gelijke belastingdruk kunnen aanbieden.

Als gemeenten op basis van het nieuwe verdeelmodel minder ontvangen (negatief herverdeeleeffect) bij een gelijkblijvende omvang van het gemeentefonds, houdt dit in dat deze gemeenten op dit moment meer middelen ontvangen dan dat op basis van het nieuwe verdeelmodel kan worden onderbouwd. Omgekeerd gemeenten met een positief herverdeeleeffect bij een gelijkblijvende omvang van het gemeentefonds ontvangen dus minder middelen dan dat op basis van het nieuwe verdeelmodel kan worden onderbouwd.

Om te zorgen dat gemeenten niet in de financiële problemen kwamen in de overgang naar het nieuwe verdeelmodel is een ingroei-pad vastgesteld. De criteria van dit ingroei-pad en de resultaten per gemeente zijn destijds openbaar gemaakt en op de website gedeeld.

- In de beantwoording geeft u tevens aan dat gemeenten in de meicirculaire gemeentefonds 2026 zullen worden geïnformeerd over de verdeling per 1 januari 2027 en het bijbehorende ingroei-pad. De meeste gemeenten

gebruiken deze circulaire voor het opstellen van hun begroting voor het daaropvolgende jaar. Bij de vaststelling van het ingroeipad acht u het, net als uw voorgangers, van belang dat gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een relatief hoog aantal inwoners met een lage sociaal economische status voldoende weerbaar zijn en blijven.

- Ook geeft u in de beantwoording aan dat in de periode 2023-2025 geen enkele gemeente er financieel op achteruitgaat als gevolg van de invoering van het nieuwe verdeelmodel. Dat komt doordat in deze periode de omvang van het gemeentefonds is toegenomen en door het ingroeipad.
- U geeft tevens aan dat de zorgen bij gemeenten over de toekomst van hun financiële positie ook bij u bekend is. Met de Kamer is per brief van 25 april 2025 gedeeld dat er bij Voorjaarsnota 2025 voor de jaren 2025-2027 cumulatief circa 3 miljard euro beschikbaar is gekomen voor gemeenten voor zowel jeugdzorg als voor de terugval in 2026 in het Gemeentefonds. Op 16 september jl. is de Kamer geïnformeerd dat het kabinet en de VNG tot gezamenlijke afspraken zijn gekomen over de compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Gemeenten hebben in totaal 728 miljoen euro ontvangen van het Rijk. In deze brief heeft u toen ook met de Kamer gedeeld dat de VNG heeft laten weten dat wat de gemeenten betreft er op dit moment een werkbare financiële positie voor gemeenten is.

Onze referentie
2025-0000574710

Datum
30 september 2025

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief Ingroeipad gemeenten 2026 e.v.	